

NU ÄR DET SOMMAR, NU ÄR DET SOL ...

Ja, så kan man sammanfatta sommaren som den hittills sett ut från midsommar fram till idag den 27 juli. Senast det regnade var, om jag minns rätt, tyvärr på midsommarafton vid 15-tiden precis när dansen runt midsommarstången skulle börja.

I denna utgåva av Kalvebladet finns det bl.a. med en artikel om Tjörnekalv som varit införd i en dagstidning för ett antal år sedan. Vi har från Bjarne Jansson, skeppare på Hakefjord, fått ett antal gamla artiklar som funnits med i dagspressen, troligtvis mellan 1940 och 1970-talet. De övriga kommer vi att publicera i de kommande bladen.

Sedan förra Kalvebladet utkom har det avhållits ett flertal årsmöten och på intresseföreningens välbesökta

årsmöte togs det upp ett antal viktiga frågor. Den viktigaste gällde brandskyddet på Tjörnekalv. Man kan konstatera att från kommunens sida är intresset ljummet när det gäller att bidra med utrustning.

Man kan inte tillräckligt påminna alla om att det egna förebyggande brandskyddsarbetet är allra viktigast. Brandvarnare, brandsläckare och brandfilt bör finnas i alla fastigheter. Brandsläckare i alla sjöbodan är också en självklarhet.

Glöm inte svara på enkäten som brandskyddskommitten skickat ut, den finns nu även i brevlådorna i vänthuset.

Andra frågor som kom upp var dels en förbättring av vårdutrustningen med bl.a. införskaffandet av

en hjärtstartare. På sista sidan i detta blad finner ni dessutom en lista på sjukvårdsutbildade personer som tidvis befinner sig på ön. Finns det ytterligare personer med vårdutbildning så hör gärna av er till någon i styrelsen.

Styrelsen fick även i uppdrag att ge förslag på hur vi skall hantera allt trädgårdsavfall på ön. Förslag på detta hittar ni i en separat artikel i detta blad.

Med denna inledning vill vi önska alla en fortsatt skön och avkopplande vistelse på vår vackra ö. Glöm inte att skicka in foto/bilder till Viera som ni tagit på Tjörnekalv så att vi kan producera en almanacka till 2014. Dessa vill hon ha senast den 31 augusti.

*Hälsningar från styrelsen genom
Ingemar Lindoff*

Foto Lena Kilberg Eliasson

KALVEBLADET SPONSRAS AV

Smycka/Stjärnurmakarna • Gullbergs Ur Guld www.gullbergsurguld.se

TECHAB www.techab.se

Visual Communication AB www.visual.se

Wahlström & Stejner Arkitekter AB www.wahlstrom-stejner.se

VILL DU OCKSÅ sponsra Kalvebladet? Hör av dig till sven@hedly.se

ANSVARIG UTGIVARE Sven Hedly, sven@hedly.se

REDAKTION OCH DIGITALORIGINAL

Ingemar Lindoff, inglind14@gmail.com

Viera Larsson, viera.larsson@visual.se

TRYCK Boab Tryckeri, Skärhamn

Artikeln nedan är en exakt kopia från (antagligen) tidningen Bohuslänningen. Tack till Bjarne Jansson, skeppare på Hakefjord, för detta bidrag!

Tjörnekalv –

Vill man komma till det verkliga sommargästparadiset skall man resa till den lilla ön Tjörnekalv, som ligger utanför Rönnäng och skiljs från detta stora fiskarsamhället av ett cirka 200 meter brett sund. Sundet gör att man slipper alla motorfordon, trots att det finns allmän väg som vid ändpunkterna »prydes« av landets mest onödiga skyltar: HÄR SLUTAR ALLMÄN VÄG. För gå får man ju även

på enskilda vägar. Tjörnekalv var på sin tid ett av Sveriges minsta municipalsamhällen och hade redan på 1830-talet »5 sjöbåtar och 32 hushåll« och var större än Åstol, som hade 28 hushåll. År 1948 hade ön sin största folkmängd 145 personer, 70 fastigheter, 9 fiskebåtar och 2 fraktskutor, affär och skola. År 1937 fick man också ny fiskhamn, el-ljus och allmänna vägar.

Alla stortrivs i sina gamla hus. Flyttar på inga villkor därifrån!

Då vi häromdagen gjorde ett besök där ute hade man sorg, ty öns genom tiderna främste kommunalman, handlaren och främste förespråkaren Martin Johansson hade avlidit. Han var 81 år och kunde inte hindra öns tillbakagång under senare år. Befolkningen hade sjunkit till cirka hälften, skolan hade indragits, affären var borta och endast ett par fiskebåtar fanns kvar. Men sommargästerna har köpt flera hus och till och med skolan är omärandrad till en mycket pampig sommarstuga. Ägoförhållandena där ute är ännu sådana att man har svårt att få sin tomt fastad, men

här och där bland klintarna växer det dock upp en och annan stuga av modernt snitt.

SKOGSPLANTERING

Under vår vandring på ön träffar vi öns lärarinna fram till 1947 fru Svea Jansson och hennes man John Jansson som är hemmahörande på ön och i många år hade en stor fiskekutter. Nu är båda gamla och de vet en del om öns senaste öden. Båda är intresserade av trädgård och plantering och har mängder av sällsynta växter på tomten. Hr Jansson har dessutom tillsammans med en granne, Allan Hillberg för ett tiotal år sedan planterat skog ute i bergsklyftorna och nu finns det verkliga skogsbestånd på mer än manshöga idegranar, vanliga granar och tallar som trivs ovanligt bra i lä om bergen här ute i yttersta havsbandet. Det rör sig om cirka 3 000 träd och de har trots torkan i år skott på 30–40 cm.

byggt bo på någon av de många klippfyllorna, dit ingen kan klättra varken upp eller ned.

– Jag minns vi skulle försöka när vi var barn, men det gick inte, säger hr Jansson.

KURIOSASAMLAREN

Och nästan varje hus har sin historia. Ett tillhörande på sin tid segelmakaren Karl Jonsson och hans Finna – nu ägs det av mantalskommisarien Hugo Nyström sedan 21 år. Tandläkare Allan Sibelius har vid sin stuga under många år lyckats samla massor av växter och annat kuriosa, och är känd av alla. Man säger bara tandläkaren och alla vet vem det är. Den gamla skolan ägs av doktor Hedly från Bollnäs. Men ön har även en del nya hus som ägs av fiskare och även om de flesta är äldre personer så finns det också en del skolbarn som brukar gå i skola i Rönnäng, dit ön hör i kyrkligt avseende.

Vad är det då som gör att Tjörnekalv håller på att dö ut medan de andra samhällena Rönnäng, Dyrön, Åstol, Klädesholmen går framåt? Att man inte har landfast betyder väl något men det har varken Dyrön eller Åstol så det kan ju inte vara hela hemligheten. Man har förresten så goda förbindelser med Tjörn med passbåtar och mängder av mindre båtar.

– Det är nog inte lätt att svara på den frågan, säger fru Jansson, men vi som bor här vill på inga villkor flytta härifrån. Visserligen kan det nu vara svårt att komma till affären i Rönnäng, särskilt när isen varken bär eller brister om vintern, men i gengäld är ju sommaren så härlig här ute och våren och hösten också.

– Det råder nu byggnadsförbud annars hade vi fått många flera sommarstugor, tillägger hr Jansson, för det kommer massor av folk ut och ser på ön, badar och avundas oss som redan har fotfäste här.

Tjörnekalv -
Vill man komma till det verkliga sommargästparadiset skall man resa till den lilla ön Tjörnekalv, som ligger utanför Rönnäng och skiljs från detta stora fiskarsamhället av ett cirka 200 meter brett sund. Sundet gör att man slipper alla motorfordon, trots att det finns allmän väg som vid ändpunkterna »prydes« av landets mest onödiga skyltar: HÄR SLUTAR ALLMÄN VÄG. För gå får man ju även på enskilda vägar.
Tjörnekalv municipalsamhälle hade på 1830-talet 5 sjöbåtar och 32 hushåll och var större än Åstol, som hade 28 hushåll. År 1948 hade ön sin största folkmängd 145 personer, 70 fastigheter, 9 fiskebåtar och 2 fraktskutor, affär och skola. År 1937 fick man också ny fiskhamn, el-ljus och allmänna vägar.

Alla stortrivs i sina gamla hus. Flyttar på inga villkor därifrån!

VATTEN TILL PUMPEN

Nere i dalgångarna växer älggräset frodigt och bildar vita blomsterhav på åkermarken som erövrats från odlarna när lantbruket nedlades. Ja, här har faktiskt varit lantbruk med både kor och får och detta för inte så länge sedan. Vatten och avlopp har man inte kunnat få men man får klara sig med de brunnar som finns. Vid en av dessa står en plasthink med en kraftig inskriftion: »Vatten till pumpen, Tack!« vilket betyder att man ska hälla lite vatten tillbaka från sin hink i brunnshinken som behöver en liten »sup« innan den fungerar. Och ingen sviker förtroendet!

Längst ute i vänster ligger badet med kristallklart vatten, blankslitna berghällar och djupt eller grunt vatten allt efter behag.

Här reser sig det väldiga berget »Klonken« med sin tvärbranta rödskimrande och splittrad fond mot havet. Här trivs sedan många år korparna och de har även i år

Ett gammals vykort lånat från Sigge

Tjörnekalvs omvandling från fiskeläge till sommarö

Som de flesta av Kalvebladets läsare känner till har Stora Tjörnekalv varit ett gammalt genuint fiskeläge, där det även fanns plats för mindre jordbruk, som kunde bidra till öbornas försörjning. Den bofasta befolkningen har minskat år för år från att omkring år 1900 ha varit ca 300 till dagens 6–8. I stället har ön blivit ett »eldorado« för sommarboende, som numera helt behärskar ön och ger sitt liv åt den.

När de första sommargästerna började semestra här vet jag inte. Men i början av 1900-talet bodde under flera somrar en lärare Herman Dalin med familj hos mina morföräldrar. Han hade en syster Anna Dalin som kom hit som lärarinna på 1890-talet och sedan emigrerade till USA 1905. Herman Dalin fotograferade flitigt. I boken »Tjörnekalv under tre sekler« (av Mona Axselsson och Sigvard Torgersson, red.) finns 3 kort som han har tagit. Ett på mina morföräldrar på sid 130, ett på min morfar på sid 249 och ett på min morfar och Olaus Mattiasson på sid 288. Det är möjligt att Dalins var de första sommargästerna på Tjörnekalv.

Det har ju även funnits några från Tjörnekalv, som flyttat härifrån, men sedan de bildat familj återvänt hit på somrarna. Prata t.ex. med Mona Runfors-Mattsson. Hennes morföräldrar var både sommar- och åretruntboende på ön.

Det första äldre hus som såldes till sommarhus var när Gadd år 1946 eller 1947 köpte Louis Jacobssons hus. Därefter köpte Hedly 1951 den år 1947 nedlagda skolan.

Sedan var »karusellen« i gång alltför eftersom ön avfolkades i allt snabbare takt. Dock var ännu in på 1960-talet de flesta husen bebodda året om eller ägdes av arvingar till dem som bott där.

Ännu på 1970-talet rådde helgdagsfrid på ön. Allt arbete var nerlagt och affären var stängd. Den enda aktivitet som förekom var att korna måste mjölkas och gris och höns utfodras. När jag på 1930-talet besökte mormor, fick jag inte ens hämta vatten på söndagar. På lördagskvällarna var det inte ovanligt att ungdomarna tog sig till dansen i Morik. På söndagarna samlades tonårspojkarna, och även något äldre, på bryggan utanför Martin Johanssons affär. Sedan promenerade en del av dem – till Rönnängsbarnas förtjusning – fram och tillbaka på den gamla bryggan.

Fram till år 1960 var Tjörnekalv ett municipalsamhälle, där först municipalstämman och efter 1954 municipalfullmäktige tog hand om öns angelägenheter. Från och med 1960 var det Tjörns kommun som skulle sörja för att öns behov tillgodosågs. Det fanns inte längre någon på Tjörnekalv, som hade något formellt ansvar för ön.

Åren gick, åkrarna lades igen, stigarna började bli igenväxta, men då fanns det några som insåg, att något måste göras.

Så bildades Tjörnekalvs intresseförening. I början var dess uppgifter att ha kontakt med kommunen och från kommunen anhålla om hjälp med de behov som kunde uppstå. Vidare satte man i gång med röjningar för att hålla stigar framkomliga.

I stadgarna fastslogs det att i föreningens styrelse skulle ingå representanter både från åretruntboende och sommarboende. Intresseföreningen har uträttat många nyttiga saker under årens lopp. Allt eftersom den bofasta befolkningen minskat har det blivit allt svårare att få någon åretruntboende med i styrelsen. I praktiken betyder detta att Intresseföreningen tar hand om de sommarboendes intressen och önskemål. De få åretruntboende som finns kvar känner sig åsidosatta och anser att de sommarboende tar sig alltför stora friheter.

Detta är inget unikt för Tjörnekalv. Det är liknande förhållande på andra orter som blivit populära sommarplatser. De åretruntboende och de sommarboende representerar två olika livsstilar och det krävs anpassning från båda för att sommarlivet ska fungera friktionsfritt.

Men vad hade det blivit av Tjörnekalv, om ön inte hade blivit ett populärt sommarställe? Hade det över huvud funnits några åretruntboende kvar? Hur många hus hade funnits kvar?

För de sommarboende känns det tryggt att det finns åretruntboende kvar, tyvärr är de alltför få. Och ön hade inte haft vatten och avlopp, om inte de sommarboende funnits här. I grunden trivs vi alla här, vare sig vi bor här bara på sommaren eller året runt.

Sigvard Torgersson

HANTERING AV TRÄDGÅRDSAVFALL

Efter diskussioner på styrelsemöte den 25 juli föreslår styrelsen att vi hanterat/sorterar trädgårdsavfall på följande sätt:

RUINEN – Denna kommer att tömmas och rensas så fort det material som idag ligger i ruinen kan eldas upp. Här läggs större grenar som är möjliga att eldas upp relativt snabbt efter att dom lagts där. Den som lägger dit materialet eldar också upp detta.

ELDNINGSTUNNOR – Intresseföreningen tar upp beställningar på tunnor som är klara att börja elda i. Dessa används för att elda upp t.ex. mindre grenar och ris hemma

på sin egen fastighet. Flera fastigheter kan givetvis dela på en tunna. Beställning av tunnor kan göras hos Sven Hedly. Priset för eldningsklar tunna ligger på mellan 250–300 kr.

STENBROTTET – Detta görs i ordning för att där kunna lägga gräs och löv (trädgårdskompost). Här läggs även kapade trädstammar på avsedd plats för avhämtning av de som behöver ved för eldning i hemmet. Skulle det bli mycket av detta får de vid t.ex. rökning flyttas till ruinen för att eldas upp. Har man möjlighet till att ha en egen trädgårdskompost är givetvis det ännu bättre. Detta innebär att eldning som inte kan göras i eldningstunnor eller på annan plats vid egna fastigheten endast får göras i ruinen. Allt annat avfall slängs vid grovsophämtningen eller transporteras till Heås avfallsanläggning.

SJUKVÅRDSUTBILDADE
PERSONER på S:t Tjörnekalv

Mona Runfors
tel 0304-672822

Pia Johansson
tel 0304-672490

Lisbeth Hansson
tel 0700-823527

Johan Appelqvist (Dahlin)

Lena Welin

Lena Öhrn

NYGIFTA

NYFÖDDA

Joshua Dolve Wikberg
född 4 december 2012
är son till
Michael och Ebba och
sonson till Mariette.

**Annie och Pontus
Sellberg gifte sig
i Djursholms kapell i
Stockholm den
29 juni.
Bilden är tagen av
fotografen Jessica
Lund.**

www.tjornekalv.se

ÄR VÅR HEMSIDEADDRESS. Hemsidan fungerar även idag men vi håller på att uppdatera den. Hemsidan kommer snart i nytt format. På den nya sidan kommer varje förening löpande att lägga upp aktuell information. Även kalendarium kommer finnas där. Vi ska informera alla när den nya hemsidan blir klar och hur den kommer att fungera.